

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ephesini Concilii Generalis Pars I. Et II. Sub Cælestino papa I. anno
CCCCXXI.

Parisiis, 1644

Quod vnus Filius & Dominus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15062

ANNO CHRISTI 431.

Οὐ εἷς υἱὸς καὶ κύριος.

Ex τῷ κτ' Ματθαίου.

Quod vnus Filius & Dominus.

Ex euangelio secundum Mattheum.

ΠΑΝΤΑ μοι παρέδωκε ἡσὸ τῷ πατρὶ μου καὶ οὐδεὶς γινώσκει τὸ υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ πατέρα πατρὸς γινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, ὃς ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.] οὐδεὶς γινώσκοντος τὸ υἱόν, εἰ μὴ μόνου τῷ πατρὶ, πῶς ἀποδοσὶ γενεὴ πλὴν τῷ πατρὶ μόνου λέγει; ἡσὸ δὲ ἴδιον υἱόν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, λέγων· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠόδοικα. ἀλλ' οὐ γινώσκον ἡμῖν ἡσὸ δὲ ἴδιον λόγον, ἀλλ' ἐνωθέντα σαρκί. καὶ ἐκ εἶρηκεν, ὅτι ἐν τούτῳ ἐστιν ὁ υἱός μου· ἀλλ' οὗτός ἐστιν ὁ μὲν σαρκίος. εἷς ἄρα καὶ κύριος καὶ υἱός.

Ex τῷ κτ' Ἰωάννου ἐπιφάνου.

Ex euangelio secundum Iohannem.

ἮΝ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα τὸ ἄνθρωπον ἐργάμενον εἰς τὸ κόσμον. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτὸ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν ἐκ ἐγνώ. εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ ἴδιοι αὐτὸ οὐ παρέλαβον.] θεολογίας δὲ σαρκίως, καὶ διὰ τῆς φωτὸς τῆς ἀληθινοῦς πεφωπώθη πάντα ἄνθρωπον ἐργάμενον εἰς τὸν κόσμον εἰπόν, καὶ μὲν καὶ δι' αὐτὸν πεποιθῆσαι τὸν κόσμον, εἰς τὰ ἴδια φησὶν αὐτὸν ἐλθεῖν. ἦλθε δὲ γενναῶς ἄνθρωπος ὁ μονογενὴς ὡς πατρὸς ἴδιος, καὶ πατὴρ γε τῶν ἄλλων ὅτι ἄμα πατρὸς Ἰσραήλ. ὅτι τίνω αὐτός ἐστι τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ δι' οὐκ ἔχει πάντα.

Concil. Tom. 5.

OMNIA mihi tradita sunt a Patre meo: & nemo nouit Filium, nisi Pater: neque Patrem quis nouit, nisi Filius, & cui uoluerit Filius reuelare. Si nemo Filium nouit, nisi solus Pater; quomodo sunt qui Patris testimonium ueluti infirmum repudiant: Ostendit is autem Filium suum in Iordane hac oratione: Hic, inquit, est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Atqui non nudum Verbum ob oculos nobis posuit, sed incarnatum. Neque dixit: In hoc est Filius meus dilectus; sed: Hic, quem coram cernitis in carne, est Filius meus. Vnus itaque est Dominus & Filius.

ERAT lux vera, que illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsam factus est, & mundus eum non cognouit. In propria uenit, & sui eum non receperunt. Ecce accurate de diuinis differens, & per lucem ueram illuminari omnem hominem uenientem in hunc mundum affirmans, ipsamque esse, per quem mundus est conditus; hunc eundem in propria uenisse predicat. Venit autem Unigenitus factus homo tamquam ad suos, & præcipue ad Israhelitici sanguinis homines. Cum ergo ipse sit lux illa uera, per quem omnia sunt con-

D d

dita; cumque ille sit, qui carne indutus venit in propria; quomodo consequens non est, vt vnum Christum & Filium confiteamur?

Ibid. v. 14.

Et Verbum caro factum est, & habitauit in nobis (Et vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti a Patre) plenum gratia & veritate. Si Verbum factum est caro, carnisque & sanguini æque ac nos communicauit, ac semen Abrahæ apprehendit, quo nimirum per omnia fratribus suis assimilaretur; quis dubitet, quin id plane permanferit quod erat, etiam si caro factum sit? Siquidem nulla in Verbi naturam cadere potest mutatio. Et si frater noster est, quomodo Unigeniti gloriam habet? Sane licet factum sit caro, Deus tamen esse non desit. Unigenitus proinde est vt Deus; primogenitus vero propter crucem humanitus susceptam.

Hebr. c. 2.

Ioan. c. 1. v. 15.

Ioannes testimonium perhibet de ipso, & clamat dicens; Hic erat quem dixi: Qui post me venturus est, ante me factus est, quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. Ioannes de Christo ait: Qui post me venit, hoc est, post me manifestatus, quem scilicet ipse prædicauit; is prior me est, hoc est, dignitate & gloria me præstat: nam & ipsa quoque existendi ratione, vt Deus, prior erat. Quomodo ergo idem Ioanne prior, & posterior secundum tempus extitit? Quia Verbum Deus erat, & factum est caro. Prius proinde erat vt Verbum, posterius vero vt homo. Et si omnes sancti de illius plenitudine hauserunt; sola porro diuinitas, iuxta Isaïæ vocem, absolute plena est; ipsi soli conuenit, vt

Isa. c. 6. v. 3.

καὶ αὐτός ἐστιν ὁ μὲν σαρκὸς ἐλθὼν εἰς τὰ ἴδια· πῶς ἐκ ἀνάγκαιον ἕνα Χριστὸν καὶ υἱὸν ὁμολογεῖν;

Καὶ ὁ λόγος σαρκὸς ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς πατρὸς πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.] εἰ γέρονε σαρκὸς ὁ λόγος, πούτεστι παρρησιασῶς ἡμῖν μετέχον ἀμαρτίας καὶ σαρκὸς, καὶ σπέρματος Αβραάμ ἐπελάβετο, ἵνα καὶ πάντες τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆ· πῶς ἂν ἐνδοξασθῆ τις ὅτι μεμνημένον λόγος, καὶ σαρκὸς γερονός; ἀρεπλήτη γὰρ ἡ τῆς λόγου φύσις. καὶ εἰ κερσημάλιεν ἡμῖν ἀδελφός, πῶς μονογενοῦς ἐχθρὸς δόξαν; ἐκουῶ καὶ εἰ γέρονε σαρκὸς, οὐδὲν ἢ πλὴν ἐστὶ θεός; καὶ μονογενὴς μὲν ὡς θεός, παρομοιωτὸς δὲ διὰ τὸ ἀνθρώπινον σαρκόν.

Ἰωάννης μάρτυρεὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ κέερα γέρον· οὗτος λέγει, ὃν εἶπον· ὁ ὅπισθ μου ἐρχόμενος, ἐμπαροδέν μου γέρονε, ὅτι παροδός μου λέγει ὅτι ἐκ τῆς πληροφύματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν.] Ἰωάννης φησὶ πρὸς Χριστόν· ὁ ὅπισθ μου ἐρχόμενος, πούτεστι ὁ μετ' ἐμὲ φανερούμενος· ὃν αὐτὸς ἐκήρυξε διλον ὅτι ἐμπαροδέν μου γέρονε, πούτεστι παροδίων καὶ τὴν δόξαν καὶ γὰρ λέγει καὶ ἐν ὑποστάσει παροδός ὡς θεός. πῶς οὖν ὁ μετ' αὐτοῦ παροδὸς αὐτοῦ γέρονε; ὅτι θεός λέγει ὁ λόγος, καὶ γέρονε σαρκὸς ἔχων μὲν τὸ παροδίων, κατὰ λόγος ἐστὶ δωτερίων δὲ καὶ τὴν σάρκα. εἰ γὰρ ἐκ τῆς πληροφύματος αὐτοῦ πάντες μετέχικασιν ὅτι ἄγιοι· πληρὸς δὲ μόνος ἐστὶ τὸ θεῖον, κατὰ φησὶ διὰ τὸ Ἡσαίου φωνῆς· πρέπει αὐτῷ τε ὅτι μόνος.

ANNO CHRISTI 431.

ANNO
CHRISTI
431
Συντομία

ὡς δὲ ἰδίου πληθύνματος, ἐαυτῶ
μετόχους * ἀποπληροῦν ἑτέροις. πέ-
πραξε δὲ τὸ τοῦ Χριστοῦ. εἰς ἅρα ὅτι
ἰὸς καὶ κύριος ὁ ἐκ δεξιῶν λόγος γινόμε-
νος σαρκῶς, αὐτὸς θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἀν-
θρώπος. ἔρχοι δ' αὐτῷ διάνοιαν τὸ ἐφε-
ξῆς ῥητόν· οὕτως ὅτι, *ὡς οὐ ἐγὼ εἶ-
πον· ὁπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμ-
προθεν μου γέρονται, ὃν προῖπός
μου ἴδω.* ἰδὼν γὰρ ἀνδρα λέγων αὐ-
τῷ, καὶ ἐρχόμενον ὁπίσω, προῖπον
εἶναι φησὶν ὡς θεόν· *ὃν δεξιῶν γὰρ ἴδω
ὁ λόγος, καὶ θεὸς ἴδω ὁ λόγος.*

Καὶ ἐμδρτύρησεν Ἰωάννης λέγων·
ὅτι περὶ αὐτοῦ καὶ πνεῦμα καταβαῖνον
ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ μένον
ἐπ' αὐτόν. καὶ γὰρ ὅτι ἐκ ἡδὲν αὐτόν
ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζων ἐν ὕδα-
τι, καὶ ἐκείνος μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἀν' ἰδὼν τὸ
πνεῦμα καταβαῖνον, καὶ μένον ἐπ' αὐ-
τόν, ἔπος ὅτιν ὁ βαπτίζων ἐν τῷ πνεῦ-
μα ἐπὶ τῷ ἁγίῳ. καὶ γὰρ ἐώρακα, καὶ
μεμδρτύρηκα ὅτι οὕτως ὅτιν ὁ ἰὸς τῆ
θεοῦ.] ἅρα σαφῶς τε καὶ ἐναργῶς
ἐν τοῦτοις τὸ κέλεον ἡμεῖς Ἰησοῦν τὸ
Χριστὸν δεχόμενον μὲν ἀνθρώπινως
τὸ πνεῦμα διὰ τὸ μὴ σαρκὸς οἰκονο-
μίαν· πλούσιος γὰρ ὢν, ἐπιώχλυσε δι'
ἡμᾶς· βαπτίζοντα δὲ δεῖκτικῶς ἐν τῷ ἁ-
γίῳ πνεύματι. ἔτι γὰρ ἀν' ἡμέτεροι τὸ
ῥηθῆναι διδάσκει τὸ πνεύματος χα-
ριν, πλὴν ὅτι τῷ φύσει τε καὶ ἀληθῶς
ὄντι θεῷ· εἰς οὗ ἅρα Χριστὸς καὶ ἰὸς· καὶ
μδρτύρησά λέγων ὁ ἀπαγγελιστής.

Καὶ γὰρ ἐώρακα, καὶ μεμδρτύρη-
κα ὅτι οὕτως ὅτιν ὁ ἰὸς τῆ θεοῦ. οὐ-
τῶ δὲ ποῖ· ὃν περὶ αὐτοῦ μὲν ἀν-
θρώπινως τὸ πνεῦμα δεχόμενον, ὁ-
δε δὲ βαπτίζοντα δεῖκτικῶς ἐν τῷ ἁγίῳ
πνεύματι.

Concil. Tom. 5.

sua ipsius plenitudine aliorum in-
opix subueniat. Præstitit autem
hoc ipsum Christus: incarnatum
itaque Dei Verbum vnus est Do-
minus & Filius; idemque Deus
simul & homo. Eiusdem senten-
tiæ est, quod mox subiungitur:
Hic est, inquit, *de quo dixi: Post*
me venit vir, qui ante me factus est,
quia prior me erat. En licet virum
vocet, & post se venientem præ-
dicet; secundum diuinitatem ta-
men se priorem affirmat: *In prin-*
cipio enim erat Verbum, & Deus
erat Verbum.

Et testimonium perhibuit Ioan-
nes dicens: Quia vidi Spiritum de-
scendentem quasi columbam de ca-
elo, & mansit super eum. Et ego ne-
sciebam eum: sed qui misit me bap-
tizare in aqua, ille mihi dixit: Super
quem videris Spiritum descendentē,
& manentem super eum, hic est qui
baptizat in Spiritu sancto. Et ego
vidi, & testimonium perhibui quia
hic est Filius Dei. En vtrumque
clare euidenterque assertum hic
habet; nempe Dominum Iesum
Christum propter carnis quidem
œconomiam, vt hominem Spi-
ritum sanctum accipere (liquidem
cum diues esset, nostri causa factus
est egenus) tum eundem rursum
tamquã Deum in Spiritu sancto
baptisma conferre. At in quẽ, ob-
secro, conuenire queat, Spiritus
sancti gratiam impertiri, nisi in
verum & naturalem Deum? V-
nus ergo est Christus, vnus Filius,
vt Euangelista testificatur.

Et ego, inquit, vidi, & testimo-
nium perhibui quia hic est Filius
Dei. Ecquisnam hic erat? Ille ipse
vtique, quem quidem vt homi-
nem, Spiritum sanctum viderat
suscepisse; vt Deum vero, in Spi-
ritu sancto baptizare didicerat.

Dd ij

Ioan. c. 3. v. 12.

Si terrena dixi vobis, & non creditis, quomodo si dixerō vobis caelestia, creditis? Et nemo ascendit in caelum, nisi qui descendit de caelo, filius hominis qui est in caelo. Quomodo descendit de caelo filius hominis? Siquidem sacra illa caro ex muliere nata est. Erat sane caro Verbi quod de caelo descendit, & filius hominis factum fuerat, propria: vnus est igitur Christus & Filius. Ita, quae Verbi sunt, propria carnis facta sunt: quae vero carnis sunt, propria Verbi euaserunt, sola peccati labe excepta.

Ibid. v. 14.

Et sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis: ut omnis qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam aeternam. Serpentes in deserto moribus filios Israel infestabant: mox vniuersorum Dominus Moysi praecipit vt aeneum serpentem sublimē suspendat. Et erit, inquit, si hominem serpens morderit, & in serpente respiciet, & viuet. Ecquid istud aenigma sibi vult? Cur sublatum serpentem conspicatus vita donatur? Vnigenitum Dei Verbum, quod suapte natura vita est, homo factum est: (est autem homo res quaedam noxia, serpenti non abfimilis) at vero licet vt homo nobis assimilatus sit, si quis tamen in illum aspexerit, morte superior euadit. Sed quid aliud est, obsecro, in illū intueri, quam incarnationis illius mysterium exacto accuratoque animi iudicio expendere? Hac namque consideratione, & malorum, hoc est, hominum similitudinem obtinere, & viuificus rursus, serpentinumque; morsuum curator & profligator esse deprehenditur, vt Deus. Vnus itaque est Dominus, & vnus Filius, qui

Num. c. 21. v. 8.

Εἰ τὰ ἄπληγα εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πισθεύετε, πῶς εἰπὼ ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πισθεύσετε; καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τῆς οὐρανοῦ καταβὰς ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου. πῶς κατέβηκεν ἐκ τῆς οὐρανοῦ ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου; καὶ τοὶ τῆς ἀγίας σαρκὸς ἑνὸς ἐκ γυναικὸς. ἀλλ' ἴδιον ἴδιον τὸ σῶμα τῆς οὐρανοῦ καταφοιτήσαντος λόγου, ὃς καὶ γέγονεν υἱὸς ἀνθρώπου· εἰς οὐρανὸν ἀναβὰς καὶ ἰδὼς. οὕτως ἴδια μὲν τῆς σαρκὸς τὰ τῆς λόγου γέγονεν, ἴδια δὲ τῆς λόγου τὰ τῆς σαρκὸς, διὲν ἀμφοτέρων.

Καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὑψώσθη ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τῆς ἀνθρώπου· ἵνα πᾶς ὁ πισθῶν ἐπ' αὐτῷ ἐζη ζῶναι αἰώνιον.] ἔδρανε ὁ δὲ Ἰσραὴλ καὶ τὸν ἔρημον ὄφεις· εἶτα προσέταχεν ὁ κύριος ὁ θεὸς τῷ Μωϋσῇ ὄφιν ἀναθεῖναι χαλκῶν. καὶ ἔσται, φησὶν, εἰ ἀνὴρ ὁ ὄφεις ἀνθρώπον, καὶ ἐμβλέψῃ εἰς τὸν ὄφιν, καὶ ζήσεται. τί ποίνω ὅτι τὸ ἀνίγμα; διὰ τὸ δὲ ὁ ἐνοεῶν ὄφιν σώζεται; ζῶν ποιηθῆναι γὰρ οὐ καὶ φύσιν ὑπερῶν ὁ μονογενὴς ἔθεο λόγος γέγονεν ἐν ὁμοιωματι τῶν κατὰ ἡμᾶς, ποτέστιν ἀνθρώπου· πονηρὸν ἢ ὁ ἀνθρώπου, ὅτι ὄφεις· ἀλλ' εἰ καὶ γέγονε κατὰ ἡμᾶς, εἰς εἰς αὐτὸν ἴδιον, νικᾷ τὸ θάνατον. τί δὲ ὅτι εἰς αὐτὸν ἴδεν, ἢ ὅτι πάντως τὸ ἀκριβῶς κατενοήσασιν τὸ ἐπὶ αὐτῷ μυστήριον; τότε καὶ αὐτὸ ὄψεται ἐν ὁμοιωματι μὲν τῶν πονηρῶν, ποτέστιν ἀνθρώπων· ζωοποιὸν ἢ ὡς θεόν, καὶ ἀφαιρῶντα τὰ τῶν ὄφειων θάνατον· ἵνα εἰς οὐρανὸν ἀναβῆται, καὶ ἰδὼς ὁ

ANNO CHRISTI 431.
αὐτὸς, καὶ ζωοποιὸς ὡς θεός, καὶ
ἐν εἰδῇ τῷ τῷ πονηρῶν δι' οἰκονο-
μίαν.

Οἱ παῖδες ἔχοντες τὰ βάρια τῷ
Φοινίκων, ἔξηλθον εἰς ἀπαύτησιν
αὐτῶν, φησὶ, καὶ ἔκραζον ὡσαννά,
διλογιζόμενοι ὅτι ἐρχόμενος ἐν ὀνό-
ματι κυρίου, ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ.
πῶς οὖν φησὶ ἐν ὀνόματι κυρίου
ἔραγγέλαται τὸ κράμμα τὸ ἱερόν;
εἰ μὴ οὖν ὡς ἀνθρώπων ἰδικῶς
ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου, μὴ ἐνωθέντος
αὐτῶ καὶ ἰσώσαντι τῆς θεοῦ λόγου,
κοινὸν ἔσται τὸ τῆς κυριότητος ὄνομα
αὐτῶ καὶ αὐτῶ καὶ ἡμῶν, καὶ οὐδὲν ἕτερον Χρι-
στοῦ τὸ μέγα. εἰ γὰρ ὡς κύριος ἁλη-
θῶς ἦξεν παρθενηγενετοῦ, ὅπως ὅστις
καὶ ἀληθῆς ἐλήλυθε γῆρ' οὐ δίχα σαρ-
κὸς εἰς τὸν δεῦτερόν κόσμον ὁ μονογενῆς
εἰς ἀρχὴν ὅστις φύσις καὶ ἀληθῶς κύριος,
καὶ Χεῖσος, καὶ υἱός.

Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐ-
μαυτὸν, ἵνα ὡς καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι
ἐν ἀληθείᾳ.] εαυτὸν ἀγιάζει Χε-
σὸς, ἀρχὴ ὡς ἀνθρώπων; ἢ ὅτι μάλ-
λον θεός ὅστις καὶ φύσις, ἴδιον ἔχων τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον; ὅπως ὅστις καὶ ἀληθῆς.
οὐδενὸς ποιητοῦ ἀνθρώπων εαυ-
τὸν ἀγιάζοντος, εαυτὸν ἀγιάζει Χε-
σὸς, εἰς ἀρχὴν ὅστις υἱὸς καὶ κύριος, ἀ-
γιαζόμενος μὴ ἀνθρώπων, ἀγιά-
ζων δὲ θεϊκῶς τῷ ἰδίῳ πνεύματι
ἑαυτὸν ναόν.

Πολλὰ μὲν οὖν ἔλλα σημαῖα
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν
αὐτῶν, ἀ ἐκ εἰς γεγραμμένα ἐν τῷ βι-
βλίῳ τούτῳ. ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα
πισθῶσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὅστις ὁ Χεῖσος ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πισθῶντες ζωὴν
ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.] ὁ ἐκ τῆς

quidem vt Deus est, viuificus est;
secundum carnis vero œcono-
miam, in malorum specie specta-
bilis est.

Pueri, inquit, Hebreorum acci-
pientes ramos palmarum, processerunt
obuiam ei, & clamabant: Hosanna,
benedictus qui venit in nomine Domini,
rex Israel. Qualem, quæso, diuinæ literæ
in nomine Domini venturum prædixere?
Nam si cum qui ex sacra Virgine ortus
est, hominem absolute, Dei Verbo
secundum hypostasim non vnitum dixerint;
profecto dominationis nomen commune
ipsi nobiscum erit; neque quidquam
hac ratione, quod sit eximium, Christo
attribuetur. Si vero tamquam verus
Dominus venturus prænuntiatus est,
vt reuera prænuntiatus est (venit enim
Vnigenitus in hunc mundum non absque
carne) vnus ergo omnino natura &
veritate Dominus & Christus & Filius
erit.

Et pro eis ego sanctifico meipsum,
vt sint & ipsi sanctificati in veritate.
Seipsum sanctificat Christus, sed numquid
vt homo? an vero vt natura Deus
Spiritus sanctum tamquam proprium
obtinens? Certe vt Deus. Nullo itaque
mortalium seipsum sanctificante, solus
Christus semetipsum sanctificat. Vnus
est ergo Dominus & Filius; sanctificatus
quidem vt homo, suum vero ipsius
templum proprio suo Spiritu sanctificans
vt Deus.

Multa quidem & alia signa fecit
Iesus in conspectu discipulorum
suorum, quæ non sunt scripta in libro
hoc. Hac autem scripta sunt, vt credatis
quia Iesus est Christus filius Dei; & vt
credentes vitam habeatis in nomine eius.
Qui ex sacra

Virgine natus est Emmanuel, is voce euangelica appellatus est Iesus. Cum ipse ergo, & non alius quispiam sit Dei Filius; & qui in illum credit, in nomine eiusdem vitam aeternam consequatur; quomodo non infantiunt qui diuisione indueta, alium Dei Patris Verbum, alium rursus illum qui ex sacra Virgine ortum ducit, Filium esse asserunt? In his enim euangelista vnum solum Iesum Christum, hoc est, Dei Patris Verbum, carnis & sanguinis aequae ac nos secundum scripturas particeps effectum, ex utroque constitutum apertissime agnoscit & praedicat.

Luc. c. 2. v. 21.

Luc. c. 2. v. 6.

Hebr. c. 1. v. 14.

Rom. c. 8. v. 29.

Luc. c. 2. v. 48.

Ex euangelio secundum Lucam.

ET factum est, cum essent ibi, impleti sunt dies ut pareret. Et peperit filium suum primogenitum, & pannis eum inuoluit, & reclinauit in praesepe, quia non erat eis locus in diuerforio. Vnum & solum filium peperit sancta Virgo, nempe Emmanuelem: cur igitur filium illius primogenitum appellat? Neque enim vlli alii post illum ex ipsa nati sunt. perpetuo namque illa virginitatem conseruauit. Significatur ergo, a sacra scriptura vnigenitum Dei Verbum ob id primogenitum appellatum esse, quia carni & sanguini, ceterisque humanis aequae ac nos communicans, inter multos fratres primatum fortitum est. Cum hoc ipso tamen & a supernis illis spiritibus, & a nobis ipsis quoque adoratur, & ut Deus colitur.

Et dixit mater eius ad illum: Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus & ego dolentes quarebamus te. Respondit ei & ait: Quomodo habetis? Non sciebatis quia ego sum seruus dei? Nonne ait spiritus sanctus in corde meo, & ait: Ecce mater tua & ego sumus in manu dei? Nonne ait spiritus sanctus in corde meo, & ait: Ecce mater tua & ego sumus in manu dei?

ἀγίας πατρὸς θεοῦ γεννηθῆναι Ἐμμανουήλ, διὰ τῆς τῆς ἀγγελίου φωνῆς Ἰησοῦς ἀνόμασαι. ὅτε τοίνυν αὐτός ἐστι, καὶ οὐχ ἕτερος, υἱὸς τῆς θεοῦ, καὶ ὁ πατρίων ἐξ ἑαυτῶν αἰώνιον ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῶν. πῶς οὐ μεμήνησαν οἱ διορίζοντες, καὶ φάσκοντες ἕτερον υἱὸν εἶναι, καὶ ἕτερον ἐκ θεοῦ λόγον, καὶ ἐκ τῆς ἀγίας πατρὸς; φαίνεται γὰρ ἐν τούτοις ὁ ἀγγελιστὴς καὶ μάλα σαφῶς ἓνα καὶ μόνον ἄμφοῖν εἶδος καὶ κηρύττων Ἰησοῦ Χριστὸν, τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον, αἵματος καὶ σαρκὸς κοινωνῶντος ἀραπλησίως ἡμῖν, καὶ ἀγαθὰ γέγραπται.

ANNO CHRISTI 431.

Εκ τῆς Λουκαῖ ἀγγελίου.

GENETO ὃ ἐν τῷ αὐτῶν καὶ ἐπέκει ἐκ τῆς ἀγίας πατρὸς υἱὸν αὐτῆς ἑσσωτόκον, καὶ ἑσσωργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀπέκλιεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτῃ, διότι ἐκ τῶν αὐτῶν τὸπος ἐν τῷ κατὰ φύσιν. ἓνα καὶ μόνον ἕτερον υἱὸν Ἐμμανουήλ ἢ ἀγία πατρὸς. πῶς οὐ φησὶ υἱὸν αὐτῆς ἑσσωτόκον; οὐ γὰρ γενήσασιν ἕτεροι μετ' αὐτὸν, μεμήνηκε δὲ ἀραπλησίως. Ἰσημαίνεται τοίνυν ὡς ἐκ τῆς θεοπνεύτου γραφῆς ἀνόμασαι ἑσσωτόκος ὁ μονογενὴς τῆς θεοῦ λόγος, κοινωνῶντος γὰρ αἵματος καὶ σαρκὸς, καὶ ἀραπλησίως ἡμῖν μετέχων αὐτῶν. οὕτω γέγονεν ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς ἑσσωτόκος. πλὴν ὡς θεὸς ἑσσωκωεῖται παρὰ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀνὸν πατρίων.

Καὶ εἶπε, Φησὶ, πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ ἐγὼ ἐπιζητούμεν σε. Ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ ὀδυνώμεθα.

ANNO
CHRISTI
431.
* 4ta 1ta

ἐζητήθη ὑμῖν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς·
Ὁ ὅτι ἐζητήτε με; ἐπεὶ οἴδατε, ὅτι ἐν
τοῖς τῆς πατρὸς μου θεῶ ἐναί με;] ἀδελφοί
δὴ οὐδ' ὅπως ἴδιον ἐαυτῶν πατέρα
ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὀνομάζει. ἀλλ' εἰπε-
ρὶ τὸν ἀνθρώπου καὶ τὸν ἡμῶν, πῶς ἐν
ἐσθ' μάλλον εἰπεῖν ἐκ ἡδύστε, ὅτι ἐν
τοῖς τῆς πάντων πατρὸς ἐναί με θεῶ;
ἀλλ' ἴδιον αὐτῶν ποιῆται· μόνος γὰρ ἐξ
αὐτῶν γεννηταὶ καὶ φύσιν θεϊκῶς. ὁ
ἴδιός ἐστι, καὶ ἀνθρώπου γεννητός, ἴδιον
ἐστὶ καὶ φύσιν πατέρα θεόν.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν
μῇ τῆς πόλεως, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πλη-
ρης λέπρας· καὶ ἰδὼν Ἰησοῦ, πε-
σὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ἐδέηθη αὐτῶν λέ-
γων· κύριε, ἐάν θελήσῃς, διώασά με
καθαρίσαι. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα,
ἤψατο αὐτῶν λέγων· θέλω, καθαρί-
σθη.] θαυμάσιος ἐν τούτοις θεϊκῶς
τε ἅμα καὶ σωματικῶς ἐνεργουῦντα
Χεῖρὸν θεϊκὸν μὲν οὐδ' ἔλεον, ἀν-
θρώπου δὲ τὸ ἐκτείναι τὴν χεῖρα.
εἰς οὐδ' ἀμφοῖν ἕως. εἰ γὰρ καὶ γέ-
γονε σαρκὸς ὁ λόγος, ἀλλ' ὡς θεὸς ἐνεργ-
εῖ μὴ τῆς ἰδίας σαρκὸς, ἐξούσιος αὐ-
τῆς δὲ αὐτὸν διώαμιν.

Εἶπε ὁ πρὸς αὐτοὺς· πῶς λέγεται
Χεῖρὸν εἶναι υἱὸν Δαυὶδ; αὐτὸς
γὰρ ὁ Δαυὶδ λέγει ἐν βιβλίῳ ψαλ-
μῶν· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου·
κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως δὲ θῶ
ἐπὶ ἐξουσίῃ σου ὑποπόδιον τῶν πο-
δῶν σου. Δαυὶδ αὐτὸν κύριον κα-
λεῖ, καὶ πῶς ἕως αὐτῶν ὅστις;] ἀκούεις
ὅπως ἐν τούτοις πεισθῆται δεικνύειν
αὐτὸς ὁ Χεῖρὸς, ὅτι κἀν εἰ γέγονεν
ἐκ σαρκὸς Δαυὶδ ὁ λόγος καὶ
τὴν σαρκά, ἀλλ' οὐδ' ὅτι καὶ οὕτω καὶ φύσιν κύριον, ὡς ἕως καὶ

muste. Et ait ad illos: Quid est quod
me querebatis? Nesciebatis, quia
in his qua Patris mei sunt, oportet
me esse? En quomodo caelestem
Patrem, suum ipsius proprium pa-
trem nominat. At siquidem nu-
dus homo erat, cuiusmodi nos su-
mus, & aliud nihil; cur non hac
potius oratione usus est: Nescitis
quod in his qua communis om-
nium Patris sunt, oportet me esse?
Verum illum ut primum sibi
vindicat; quia solus secundum di-
uinam naturam ex ipso natus est.
Eundem nihilominus & homo
iam factus proprium adhuc natu-
ralemque retinet.

Et factum est, dum esset in una
civitatibus, & ecce vir plenus lepra:
& videns Iesum, & procidens in
faciem, rogavit eum, dicens: Domi-
ne, si vis, potes me mundare. Et ex-
tendens manum, tetigit eum, dicens:
Volo, mundare. Miraberis hic
Christum diuina simul ac corpo-
rea virtute operantem: siquidem
velle erat diuinum, ipsa vero ma-
nus protensio, humanum. Vnus
itaque ex utroque Filius. Nam et
si Verbum fuerit incarnatum, ni-
hilo tamen secius cum propria
carne, virtutem & ipsa propter il-
lud habente, tamquam Deus o-
perabatur.

Dixit autem ad illos: Quomodo
dicunt Christum esse filium David?
& ipse David dicit in libro psalmo-
rum: Dixit Dominus Domino
meo: Sede a dextris meis, donec po-
nam inimicos tuos scabellum pedum
tuorum. David ergo Dominum il-
lum vocat, & quomodo filius eius
est? Audis quo pacto ipsemet
Christus (tamen ex semine Da-
uid secundum carnem originem
trahat) hoc loco Deum, & Filiū,

LUC. 6. 5.
v. 12.

LUC. 6. 20.
v. 41.

Psalm. 109.

& Dominum secundum naturam se esse ostendat? Dicit enim: Si Davidis filius est, cur David Dominum illum appellat? Sed neque ortum secundum carnem hic ex Davidis semine refutat; neque seipsum rursus secundum naturam Dominum esse negat. Verum licet vnum ex utroque constare significatum velit, vtrumque tamen adesse demonstrat. Vnus itaque est Christus, & verus Filius.

θεός. εἰ γὰρ δὴ, φησὶν, υἱὸς τῆς Δαυὶδ, πῶς αὐτὸν ὁ Δαυὶδ κύριον ὀνομάζει; ἀλλ' οὔτε τίτλ' ἐκ σπέρματος Δαυὶδ ἠγύνησιν καὶ σὰρκα ἐν τοῦτοις ζῆνείται, οὔτε μὲν ἄπο πέμπει τῆς ἡλικίας καὶ φύσιν κύριον ἑαυτὸν προσεῖναι δὲ φησὶν ἀμφοτέρων, εἰ καὶ ὡς ἀμφοῖν βούλεται ἕνα δηλοῦσαι. εἰς οὗτ' ἀρχὴ Χριστός, καὶ υἱὸς ἀληθῆς.

ANNO CHRISTI 431.

Quod fides in Christum sit tamquam in Deum.

Ὅτι εἰς Χριστὸν ἡ πίστις ὡς εἰς θεόν.

Ex epistola ad Romanos.

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους.

Rom. c. 1. v. 5.

PER quem accepimus gratiam & apostolatam ad obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine ipsius; in quibus estis & vos vocati Iesu Christi. Vocatae sunt gentes per fidem. Qui autem per sanctos apostolos illis annuntiabatur, Christus erat. Ab iis vero qui fidei mysteriis initiabantur, fides exigebatur in Christum, non tamquam in hominem, sed tamquam in Deum. Neque enim dicere fas est, gentes quae fidei in Christum complectebantur, ex vno errore in alterum transiisse: verum a falsi nominis diis abductas, ad Deum vivum conuersas esse. Cum illi ergo ad obediendum fidei pro Christi nomine apostolatam se accepisse profiteantur, quomodo Christus non est Deus, cum fides habeatur in illum tamquam in Deum?

Δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολήν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν παντί πῶς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῆς ὀνόματι αὐτοῦ. ἐν οἷς ἔστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ. κέκληται τὰ ἔθνη διὰ τῆς πίστεως. καὶ ὡς ὁ Χριστὸς διὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ὁ πατὴρ αὐτοῖς κηρυχθῆναι ἐπεστέλλετο δὲ πατὴρ τῶν μεταγωγῶν ἡ πίστις οὐχ ὡς εἰς ἀνθρώπον, ἀλλ' ὡς εἰς θεόν. οὐ γὰρ ποὺ φαρμὰ ἐκ πλάνης εἰς πλάνην κέκληται τὰ ἔθνη, ἢ εἰς Χριστὸν πίστιν παραδέξαμεθα. καὶ ἀλελοπίστα δὲ μάλλ' ὅταν ψυδωνύμοις θεοῖς, ἵπτεστέψαμε λοιπὸν ἵπτι θεὸν ζῶντα. ὅτε ποίνω ἀποστολήν εἰληφέναι φασὶν ἀποστολῆν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ὑπὲρ τῆς ὀνόματι τῆς Χριστοῦ, πῶς ἐκ αὐτοῦ εἶναι θεός, εἴπερ εἰς αὐτὸν ἡ πίστις, ὡς εἰς θεόν;

Ibid. v. 9.

Testis est mihi Deus, cui serui in spiritu meo, in euangelio Filii eius, quod sine intermissione memoriam vestri facio semper in orationibus meis. Qui Deo seruiunt, non seruiunt Christo tamquam

Μάρτυς γὰρ μου ἔστιν ὁ θεός, ὃν λατρεύω ἐν τῷ πνεύματι μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τῆς υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι πάντοτε ἵπτι τῆς προσβολῶν μου. οἱ θεοὶ λατρουῦντες, οὐχ ὡς θεοὶ αὐτὸν ἔπεσ-

λα-